

35107407 "Ventilatie en luchtdoorlatendheid van gebouwen"**Concept verslag vergadering 2021-3 d.d. 2021-11-10**

Document type: Meeting report

Datum van document: 2021-12-02

Reactie NL: INFO

Opmerking secretaris:

E-mailadres secretariaat: emma.vansandick@nen.nlCommissie webadres: <https://isolutions.iso.org/ecom/livelink/open/34195168>

CONCEPT VERSLAG

COMMISSIE
35107407 'Ventilatie en
luchtdoorlatendheid'

DOCUMENTNUMMER
N326

NEN Bouw

Postbus 5059
2600 GB Delft

SECRETARIS
Emma van Sandick

DATUM
2021-12-02

Vlinderweg 6
2623 AX Delft

VERGADERINGNUMMER
2021-3

AANVANG
13:30 uur

EINDTIJD
16:30 uur

015 2 690 324
bi@nen.nl
www.nen.nl

Stichting Koninklijk Nederlands
Normalisatie Instituut

VERGADERDATUM
2021-11-10

PLAATS
Zoom

Presentielijst

Naam	Bedrijf / Belanghebbende partij	Aanwezigheid
Belahcen, F.	NEN (assistent secretaris, verslag)	Ja
Bijmans, A.	Systemair B.V. / Binnenklimaat Nederland	Afgemeld
Borsboom, W.	TNO	Ja
Bruis, S.	Orcon B.V. / Binnenklimaat Nederland	Afgemeld
Delbaere, E.	Renson Ventilation / Binnenklimaat Nederland	Ja
Ginkel, D. van	TBI / Lente Akkoord	Ja
Hogeling, J.J.N.M.	ISSO	Ja
Hompe, R.	Vereniging FME / Binnenklimaat Nederland	Afgemeld
Kranenburg, A.	Vianen KVS	Ja
Nieman, H.M.	Nieman Beheer B.V.	Ja
Sandick, E. van (secretaris)	NEN	Ja

Naam	Bedrijf / Belanghebbende partij	Aanwezigheid
Scholten, N.P.M.	Expertisecentrum Regelgeving Bouw	Ja
Vasters, R.	ClimaRad B.V. / Binnenklimaat Nederland	Afgemeld
Verdonck, J. (plaatsvervangend voorzitter)	JAGA / Konvektco Nederland	Ja
Vos, F.A.	Techniek Nederland	Ja

1 Opening en goedkeuring van de agenda

De agenda wordt gewijzigd op verzoek van Hogeling, omdat hij de vergadering eerder moet verlaten. Het agendapunt 8 wordt als eerste behandeld.

8 CEN/TC 156

Vooruitblik vergadering 22 23 november van CEN/TC 156

Hogeling kan op verzoek weer als Head of Delegation (HOD) op treden, maar dit is aan deze commissie om te besluiten. Besloten wordt dat dit een goed voorstel is, dus Hogeling is namens NEN de HOD. Tevens, (geïnteresseerd om te) gaan: Verdonck, Bijmans en Kranenburg.

Hogeling geeft een overzicht van relevante onderwerpen die voor deze commissie besproken worden.

Besluitvorming in CEN/TC 156 over NEN 16798 blijft voorlopig nog uit. Er moet nog besloten worden over de scope, de titel en de werkprocedure. Mogelijk vindt dit ter vergadering plaats, maar het zou ook kunnen dat dit pas na de vergadering via een stemming in wordt gebracht. Na besluitvorming zal waarschijnlijk een nieuwe WG worden opgericht die verdere uitwerking gaat geven. CEN/TC 156 is alleen verantwoordelijk voor het ventilatiegedeelte uit deze norm. De overige delen worden ontwikkeld onder verantwoordelijkheid van CEN/TC 371.

Overige onderwerpen zijn de rapporten uit de WG's. Vooralsnog lijken daar geen bijzonderheden bij naar voren te komen.

Van Sandick meldt dat zij contact heeft gehad met de heer Gielen van Signify. Hij vraagt zich af of UV-C onder de norm gaat vallen.

Hogeling reageert dat hij verwacht dat dit niet het geval zal zijn, maar het is nog niet bepaald. Het is uiteindelijk aan de WG, niet aan de TC om te inhoud/ scope te bepalen. Tevens, is er actie bij ISO TC142 over deze techniek (UV-C).

DOCUMENTNUMMER
N326

WG 2 – ‘Natural and mechanical powered residential ventilation’

Laatste vergadering is geannuleerd. Er zijn geen nieuwe ontwikkelingen. Er zijn wel nieuwe documenten binnengekomen.

DATUM
2021-12-02

WG 5 – ‘Air handling units’

Bijmans is niet aanwezig, dus geen input over stavaza binnen deze WG.

PAGINA
3/10

WG 14 – ‘Ventilation of commercial kitchens’

Ook nog niet vergaderd, reden onbekend. Laatste mail is van februari '21. Eerste norm is van 2016, en elke 5 jaar moet worden besloten of het wordt gewijzigd.

2 Mededelingen en ingekomen stukken

Persbericht m.b.t. NEN 1087

Het persbericht is duidelijk, maar de vraag rijst of deze gang van zaken eerder is voorgekomen. Het is zeer ongebruikelijk.

A2021-10 Binnenkort zal Van Sandick meer informatie richting de commissie verspreiden, waarin het besluit van de Beleidscommissie wordt toegelicht. Bericht zal ingaan op de reden achter het besluit van de beleidscommissie (niet zozeer de toekomst).

Hoofdpijn van het besluit:

Er is wel consensus in de NC, maar het maatschappelijke consensus ontbreekt (gezien de grote hoeveelheid bezwaren). Dit heeft de Beleidscommissie doen besluit de norm niet te publiceren.

Commentaren vanuit de Normsubcommissie:

Van Ginkel vindt het niet echt transparant gegaan en daarmee valt voor hem de geloofwaardigheid weg. Dat er wordt besloten om de norm niet publiceren, specifiek in een tijd waarin ventilatie een ‘Hot Topic’ is en het zeer noodzakelijk is hier goede afspraken over te maken. Hij wil graag inzage in welke instanties/ organisaties bezwaar hebben ingediend en waar het bezwaar betrekking op had. Daarbij, wil hij graag weten hoe de beleidscommissie te werk is gegaan. Doordat het draagvlak weg is, kijkt de markt met argusogen naar dit proces.

Concrete vragen:

- Openheid en transparantie over de gang van zaken;
- Duidelijkheid over het vervolg van de nieuwe norm;
- Verzoek om het proces te evalueren met alle betrokkenen.
- Wat betekent dit nu voor de markt?

Scholten reageert dat in zijn ogen de norm niet voldoet aan zowel juridische als technische vereisten. Het voldoet ook niet aan de uitgangspunten die gesteld zijn in het bouwbesluit. In zijn ogen kon de norm dus niet worden gepubliceerd. Wat hem betreft is het al fout gegaan in deze subcommissie, omdat het geëscaleerd is naar de normcommissie.

DOCUMENTNUMMER
N326

DATUM
2021-12-02

Nieman ziet dit besluit als een motie van wantrouwen, en vraagt zich af hoe dit nu verder moet. In reactie op de stellingname van Scholten vraagt hij zich af of er dan niet voldoende expertise is ingeschakeld.

PAGINA
4/10

Webinar 'Europese ontwikkelingen Energieprestatie' 11 november van 13:00 tot 15:00 uur
Onlangs heeft NEN een Webinar georganiseerd om de normalisatieontwikkelingen op EU niveau en de relevantie hiervan voor de Nederlandse markt. Zodra het Webinar terug te zien is krijgen de leden de link toegestuurd.

Afscheid Rutger Vasters

Per 1 november jl. is hij gestopt. Hij heeft Climarad verlaten en heeft daarom ook afscheid genomen van Binnenklimaat Nederland. Afgesproken wordt dat er namens de commissie een bedankje aan hem gestuurd zal worden, bijvoorbeeld een goede fles (rode) wijn of borrelpakket.

Overige mededelingen

Nieman deelt mede dat er een mooi artikel is verschenen in Bouw en Kwaliteit nr. 6, genaamd: "Een diepe duik in de renovatie golf" (van Annet van der Horn (NEN)).

A2021-11 Binnenkort zal Van Sandick zorgen dat dit artikel verspreid wordt.

De verwachting is dat op 14 december a.s. meer nieuws zal komen over de Green Deal, waarbij de Renovation Wave een van de onderdelen is. Er zal bekend worden gemaakt welke plannen er zijn om de Renovation Wave mogelijk te maken vanuit de Europese commissie.

3 Goedkeuring verslag

Stand van zaken actiepunten

Het verslag wordt zonder wijzigingen goedgekeurd. De actiepunten zijn besproken. Het resultaat staat aan het einde van het verslag vermeld.

4 Stand van zaken Verkenning Discussiestuk over kwaliteit binnenklimaat, in samenwerking met andere NC's

Verslag van de eerdere bespreking is gedeeld. Komende maandag 15/11 wordt een concept uitwerking besproken.

Vos mist hierin een stukje bewustwording over de meting van de luchtkwaliteit. Die meters worden steeds populairder en ook steeds goedkoper. Je zou die wel in kunnen zetten voor het stukje bewustwording bij de mensen.

DOCUMENTNUMMER
N326

A2021-12 Scholten gaat een bestand ('Ventilatie zo gedaan') delen met de groep, welke voorziet in bovengenoemde opmerking.

DATUM
2021-12-02

A2021-13 Nieman stelt dat de documenten (PDF's) het niet doen (35107407_N0316). Van Sandick gaat hier naar kijken, documenten doen het buiten het bestand/systeem namelijk wel.

PAGINA
5/10

B2021-2 Aan de leden wordt verzocht hun reacties te plaatsen op het verslag, waarna Van Sandick het deelt met de secretaris van de NC 'Binnenklimaat en energieprestatie'.

5 Herziening NEN 2686

Rapportage gang van zaken

Nieman licht toe dat document N319, wat betreft de voorbereidende werkgroep, nagenoeg klaar is om ter commentaar voor te leggen aan de markt. Er zullen nog redactionele punten moeten worden aangepakt die in het document vermeld zijn.

De vraag die voor ligt is of de commissie hiermee akkoord kan gaan.

Twee reacties komen er op deze vraag:

Reactie 1

Borsboom vindt het onbegrijpelijk dat 1-puntsmeting niet uitgewerkt is in de bijlage, terwijl die er in eerste instantie wel in zat. Deze methode is ontwikkeld samen met o.a. Techniek Nederland om partijen in staat te stellen laagdrempelig een indicatie te geven van de luchtdichtheid. Ook Vos ondersteunt de vraag van Borsboom om hier wel degelijk een toelichting op te geven in de norm, al kan het mogelijk informatief zijn.

Nieman licht toe dat men in de werkgroep van mening was dat het niet goed was op één meting de nadruk te leggen, terwijl er meer type metingen beschikbaar zijn. Bovendien had men twijfel over de betrouwbaarheid van de meting. De werkgroep kon zelf niets aanleveren, wat als een 2e alternatieve meting gezien kon worden.

Na discussie wordt er besloten dat Bijlage B aangevuld wordt met andere type metingen die een indicatie geven van de luchtdichtheid. Dit zou ten eerste de Pulse-methode moeten zijn en ten tweede de Ultrasoon, om de plaats van de lekken op te sporen.

Borsboom zal Bijlage B aanpassen. Deze aanpassing zal daarna samen met Borsboom, Nieman, en Verdonck worden besproken zodat Nieman het nieuwe tekstvoorstel kan bespreken in de werkgroep. De NsC is van mening dat we geen innovaties moeten schuwen als daar geen reden voor is, gezien er voldoende onderbouwing aanwezig is.

DOCUMENTNUMMER
N326

DATUM
2021-12-02

A2021-14 Borsboom breidt Bijlage B uit.

A2021-15 Van Sandick legt de aangepaste versie van Bijlage B voor ter bespreking aan de werkgroep.

PAGINA
6/10

Reactie 2

Scholten brengt in dat de norm in de huidige staat naar zijn mening niet voldoet aan de eisen om aanwijzing in het bouwbesluit mogelijk te maken. Bovendien betwijfelt Scholten of uitvoering van deze norm budgetneutraal kan worden uitgevoerd, t.o.v. de huidige situatie.

A2021-16 Van Sandick (of vervanger) organiseert een bespreking van de bezwaren van Scholten op NEN 2686 met voorstellen tot verbetering, om te kijken wat voor eventuele oplossing haalbaar is. Dit gesprek zal plaatsvinden in aanwezigheid van Nieman, Scholten, Verdonck en Van Sandick (of vervanger),

6 Plan voor Herziening NEN 2687

Informatiebijeenkomst luchtdichtheid van gebouwen 26 november 2021

In het kader van de wet kwaliteitsborging en de verdergaande energiebesparingsmaatregelen is het van belang deze norm te herzien. Daartoe wordt er een informatiebijeenkomst gehouden om te peilen hoe partijen er in staan. Een van de belangrijke zaken is dat het praktisch gemaakt wordt en dat is de reden waarom er in deze met ISSO samengewerkt wordt.

Doelstelling informatiebijeenkomst:

- Heeft de markt behoefte aan een herziening van de NEN 2687?
- Welke partijen willen zich aansluiten in de ontwikkeling hiervan?
- Is de markt bereid financieel bij te dragen aan de herziening?

7 Stand van zaken bouwregelgeving

Scholten meldt dat er geen nieuws op het gebied van ventilatie in relatie tot de bouwregelgeving.

9 Herstructurering Klimaatkolom

Bespreken stand van zaken

Eind november staat een nieuwe vergadering van de Normcommissie Binnenklimaat en energieprestatie gepland (25/11). Er zijn niet veel ontwikkelingen ten opzichte van de eerdere berichtgeving.

10 Begroting en financiering 2022

DOCUMENTNUMMER
N326

Toelichting op verschillende begrotingsgetallen

Er is een basisbegroting opgezet, die wel door zal lopen. En een extra begroting, die kan passen in de werkgroep-structuur voor aanvullende activiteiten.

DATUM
2021-12-02

Vos vraagt of deze bedragen meegenomen zijn in de aanvraag vanuit collega De Jong.

PAGINA
7/10

- A2021-17 Van Sandick vraagt aan haar collega die verantwoordelijk is voor het account van Techniek NL of de voorgestelde bedragen voor 2022 voor de NsC 'Ventilatie' meegenomen zijn in de aanvraag.
- B2021-3 Van Sandick vraagt of iedereen akkoord is dat de betalende leden, volgend jaar wederom de kosten dragen voor de niet betalende leden. Daar gaat men mee akkoord.
- B2021-4 Op Binnenklimaat NL na gaan de leden akkoord met de voorgestelde begroting en financiering voor 2022. NEN gaat in gesprek met het Binnenklimaat NL.

11 Rondvraag

Vos heeft vragen over de brief die naar SZW is gestuurd. Er wordt verhelderd dat dit betrekking heeft op de liftkooi. Daarmee is de vraag van tafel.

Nieman vraagt wanneer Borsboom Bijlage B van NEN 2686 klaar kan hebben. Borsboom schat in dat dit eind november het geval is.

12 Datum volgende vergadering en sluiting

- A2021-18 Er zal een doodle uitgestuurd worden in het nieuwe jaar voor de nieuwe vergadering.

DOCUMENTNUMMER
N326DATUM
2021-12-02

Actiepunten

PAGINA
8/10

Actie	Omschrijving actie	Status/Deadline	Door
Vergadering NsC 35107407 d.d. 10-06-2020			
A2020-15	Voorstel maken met betrekking tot NEN 2690 hoe problemen opgelost kunnen worden. <i>Het probleem is dat de methode gevoelig is en de concentratie in de kruipruimte niet meet. Bovendien wordt hij niet of nauwelijks gebruikt. Er moet een plan voor komen. Plan wordt meegenomen in de herziening van NEN 2687.</i>	z.s.m.	Nieman, Scholten, Borsboom
A2020-17	Voorstel maken van de wijze waarop we betrokken willen zijn bij de ontwikkelingen van NEN-EN 16798 Als er besloten wordt dat het daadwerkelijk doorgaat, dan kijken we wat de scope is en dan bezien we of iemand namens ons gaat participeren	z.s.m.	Borsboom en Verdonck
A2020-19	Procedure voor voorzitter benoeming bepalen in overleg met de VZ van de NC 'Klimaatbeheersing in gebouwen'. <i>Afwachten tot eind van het jaar, omdat dan de herstructurering in de klimaatkolom moet zijn afgerond. Tot die tijd werken met een plaatsvervanger. Dit is besloten door het NEN secretariaat.</i>		Van Sandick
Vergadering NsC 35107407 d.d. 16-06-2021			
A2021-9	Uitvoering geven aan plan voor herziening NEN 2687 en 2690. Verdonck zal de youtube filmpjes delen van Hans van de Bosch.		Allen

DOCUMENTNUMMER
N326

DATUM
2021-12-02

PAGINA
9/10

Vergadering NsC 35107407 d.d 10-11-2021			
A2021-10	Meer informatie richting de commissie verspreiden, waarin het besluit van de Beleidscommissie wordt toegelicht.	November 2021	Van Sandick
A2021-11	Het artikel "Een diepe duik in de renovatie golf" (van Annet van der Horn (NEN)) verspreiden binnen de commissie.	z.s.m.	Van Sandick
A2021-12	Uitbreiden van Bijlage B van NEN 2628 met meerdere alternatieve methoden	Eind nov 2021	Borsboom
A2021-13	Het bestand 'Ventilatie zo gedaan' wordt gedeeld binnen de commissie.	z.s.m.	Scholten
A2021-14	Documenten (PDF's) schijnen het niet doen (35107407_N0316). Hier zal naar worden gekeken.	z.s.m.	Van Sandick
A2021-15	Vernieuwde Bijlage B voorleggen aan de werkgroep.	z.s.m.	NEN
A2021-16	Organiseren van een bespreking van de bezwaren van Scholten op NEN 2686 en de voorstellen voor verbetering in aanwezigheid van Van Sandick (of vervanger), Nieman, Scholten en Verdonck.	z.s.m.	Verdonck
A2021-17	Navragen binnen NEN of de voorgestelde bedragen voor 2022 voor de NsC 'Ventilatie' meegenomen zijn in de aanvraag.	z.s.m.	Van Sandick
A2021-18	Doodle uitzetten voor vergaderingen in het nieuwe jaar maart, juni, oktober.	z.s.m.	NEN

DOCUMENTNUMMER
N326DATUM
2021-12-02**Besluitenlijst**PAGINA
10/10

Besluit	Inhoud	Datum
B2021-1	De NsC besluit dat Hogeling HoD wordt bij de vergadering van CEN/TC 156 op 22/23 november 2021	10/11/2021
B2021-2	Aan de leden wordt verzocht hun reacties te plaatsen op het verslag, waarna Van Sandick het deelt met de secretaris van NC 'Binnenklimaat en energieprestatie'.	10/11/2021
B2021-3	Iedereen gaat ermee akkoord om volgend jaar wederom de kosten dragen voor de niet betalende leden.	10/11/2021
B2021-4	Op Binnenklimaat NL na gaan de leden akkoord met de voorgestelde begroting en financiering voor 2022. NEN gaat in gesprek met het Binnenklimaat NL.	10/11/2021